

Сградитѣ въ градоветѣ споредѣ преброяването на 31 декемврий 1926 год.

Les bâtiments urbains d'après le recensement du 31 décembre 1926

1. Предварителни бележки. — Статистически сведения изобщо за сградитѣ въ България се събират само при всеобщитѣ преброявания. До сега у насъ сж правени седемъ такива преброявания, а именно на 31. XII. 1887, 1892, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 год. Събранитѣ сведения за сградитѣ въ градоветѣ сж разработени подробно и отдѣлно отъ тия въ селата само при последнитѣ петъ преброявания. Полученитѣ резултати се виждатъ отъ даннитѣ, вписани въ следната

Таблица 1. Брой на сградитѣ въ градоветѣ и селата споредѣ последнитѣ петъ преброявания

Tableau 1. Nombre des bâtiments dans les villes et les villages d'après les cinq derniers recensements

Година на преброяването Années des recensements	Категории населени мѣста Catégories de localités	Брой на населението Nombre de la population	%	Брой на сградитѣ Nombre des bâtiments	%
1900	Въ градоветѣ . . . Dans les villes . . .	742,435	19·8	209,407	17·5
	Въ селата Dans les villages . . .	3,001,848	80,2	989,981	82·5
	Всичко — Total	3,744,283	100·0	1,199,388	100·0
1905	Въ градоветѣ . . . Dans les villes . . .	789,689	19·6	210,108	17·2
	Въ селата Dans les villages . . .	3,245,886	80·4	1,013,397	82·8
	Всичко — Total	4,035,575	100·0	1,223,505	100·0
1910	Въ градоветѣ . . . Dans les villes . . .	829,522	19·1	209,268	16·8
	Въ селата Dans les villages . . .	3,507,991	80·9	1,038,104	83·2
	Всичко — Total	4,337,513	100·0	1,247,372	100·0
1920	Въ градоветѣ . . . Dans les villes . . .	966,375	19·9	232,047	16·8
	Въ селата Dans les villages . . .	3,880,596	80·1	1,152,848	83·2
	Всичко — Total	4,846,971	100·0	1,384,895	100·0
1926	Въ градоветѣ . . . Dans les villes . . .	1,130,131	20·6	285,398	17·0
	Въ селата Dans les villages . . .	4,348,610	79·4	1,388,690	83·0
	Всичко — Total	5,478,741	100·0	1,674,088	100·0

Първата особеностъ, на която сочатъ тия данни, е фактътъ, че презъ цѣлото първо десетолѣтие на настоящия вѣкъ абсолютния брой на сградитѣ въ градоветѣ не е поразилъ

стналъ. Въ сжщия интервалъ отъ време населението, което се е обслужвало отъ тия сгради, се е увеличило съ 12%. Тоя фактъ свидетелствува, или че презъ реченото десетолѣтие не е имало строежи на нови сгради въ градоветѣ, или че сж правени пристройки и надстройки надъ сжществуващитѣ сгради, или пъкъ че старитѣ и неудобни постройки сж събаряни и замѣнявани съ нови и по-голѣми, които сж покривали не само дотогавашнитѣ, но и непрекъснато увеличаващитѣ се нужди. Първото предположение е неправдоподобно и не може да се приеме, защото не е възможно презъ цѣло десетолѣтие строежътъ на сгради въ градоветѣ да бжде спрѣнъ. Още повече, че за сжщия интервалъ отъ време цѣлото население на България се е увеличило съ 16%, производството на зърненитѣ храни отъ крѣгло 270 милиона златни лева, колкото е било презъ 1903 год., се е увеличило на 386 милиона, ще рече съ 43%; броятъ на едрия и дребния домашенъ добитѣкъ се е покачилъ отъ 11,426 хиляди на 13,290 хиляди глави, т. е. съ 16%; оборотътъ на външната търговия отъ 153 милиона златни лева е достигналъ до 306 милиона, ще рече увеличилъ се е съ 100% и пр.; а всичко това показва, че, изобщо взето, земеделското производство, занаятитѣ, индустрията, търговията, транспорта и пр. сж порастнали доста много, и че при това положение, очевидно, не е възможно само сградитѣ да останатъ непромѣнени. Следователно, трѣбва да се приеме, че презъ поменатия интервалъ отъ време действително е имало една замѣна на стари и неудобни съ нови и по-голѣми сгради. Това предположение се подкрепя и отъ даннитѣ, които се привеждатъ по-долу за годинитѣ, презъ които сж построени сградитѣ, преброени на 31.XII. 1926 год.

Следъ войнитѣ, отъ 1920 до 1926 год. се забелязва едно чувствително нарастване на броя на сградитѣ въ градоветѣ. Градското население за сжщия периодъ отъ време е порастнало съ 17%, а сградитѣ — съ 23%. Това особено бързо нарастване на последнитѣ трѣбва да се обясни преди всичко съ намаления, почти преустановенъ строежъ на сгради презъ време